

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1074

av **Björn Wiechel och Isak From (båda S)**

En stark regional grön industri i framkant

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en hållbar och konkurrenskraftig industri i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges industri är utspridd över stora delar av landet, vilket är en orsak till att Sverige har förhållandevis jämn inkomstspridning mellan regioner. Industrins betydelse som nav för den regionala ekonomin är fortsatt viktig och en nyckel till regionernas ekonomi. Det finns ett behov av att se över möjligheterna till att förbättra och underhålla den industriella miljön som gör det attraktivt för industriföretag att fortsätta utveckla sin verksamhet på de orter där de finns i dag. Bland dessa företag finns ett antal riktigt framgångsrika som kan fungera som brygga för andra industriföretags utveckling. Ofta kan de bidra till att fler företag i regionen tar steget till världsklass. Kommuner, regionala myndigheter och företagsorganisationer behöver samverka för att bygga starka industriella miljöer runt dessa draglok.

Industrin finns till största del utanför de stora städerna och är därför centrala om vi vill att hela landet ska leva. Som exempel har industrin i Västerbotten en större betydelse för länets bruttoregionalprodukt än vad industrin i landet har för bruttonationalprodukten. För tjänsteproduktionen gäller det omvända förhållandet. Norra Sverige bärs i hög grad upp av traditionell industri. Den är utan tvekan även en

viktig del av landets industriella system och därmed viktig för framtida tillväxt och välfärd. Kring dessa företag finns en infrastruktur av underleverantörer, lokala industrinära tjänster och servicearbeten som betjänar dem som är anställda i företagen. Alla delar hänger ihop i ett ömsesidigt beroende.

En viktig skillnad mellan industrin och de industrinära tjänsterna är att industrins varor exporteras och säljs utanför regionen eller landet, medan de industrinära tjänsterna i huvudsak säljs lokalt, vars efterfrågan i hög grad bestäms av industrins framgångar. Industrin skapar därmed intäkter för hela regionen. Om den försvinner från samhället så försvinner också den ekonomiska basen för den lokala infrastrukturen av tjänster. 50 procent av Sveriges export utgörs av produkter från tillverkningsindustrin, och den står för 25 procent av BNP. Även om industrin, som är den mest internationellt konkurrensutsatta sektorn, över tid har minskat sin andel av de direkt sysselsatta, ökar ändå andelen som är beroende av industrin för sin sysselsättning då industrin både har ökat sitt köp av tjänster och ökat tjänsteinnehållet i sina egna produkter. Samtidigt leder teknikutvecklingen till ökad specialisering och behov av att köpa extern spetskompetens.

För varje anställd inom industrin sysselsätts 2-3 personer indirekt i andra sektorer. Senare års minskade sysselsättning inom industrin kan delvis förklaras av ökad industriell tjänsteproduktion samt den ökade förekomsten av inhyrd personal som statistiskt tillhör den privata tjänstesektorn. Svensk industri skiljer sig från andra europeiska länders på så sätt att antalet jobb inom tillverkningsindustrin faktiskt har ökat under senare år, om man räknar in den andel av affärsrelaterade och finansiella tjänster som tillverkningsindustrin köper in.

Det finns ett välbelagt och starkt samband mellan investeringar i forskning och utveckling och ekonomisk tillväxt. 80 procent av näringslivets FoU-investeringar sker inom industrin (se IVA "Produktion för konkurrenskraft"). Industrin har med andra ord stor betydelse för tillväxten och för morgondagens innovationer. Därför är kopplingen till universitet och högskolor mycket viktig för båda parter utveckling. I samma rapport från IVA står att läsa: "om Sverige ska bli vinnare eller förlorare i den stora internationella strukturomvandlingen beror till stor del på hur politiken i Sverige utformas och lyfts ut i landet". Det gäller på samma sätt den regionala industrin.

Det är i ljuset av detta som vi anser att industrins betydelse och behov inte har tydliggjorts i tillräcklig utsträckning i regionala utvecklingsstrategier, program och andra planeringsdokument. Det är viktigt att ta tillvara och utveckla det vi redan har innan vi utvecklar det som kan bli. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har

däremot tagit viktiga och glädjande steg i frågan. Exempelvis har man antagit en politisk inriktning i och med framtagandet av ”En långsiktig strategi för industrin”, som bland annat består av ”Handlingsplan Smart industri – en ny industrialiseringsstrategi för Sverige”.

Strategin ska bidra till att stärka industrins konkurrenskraft och göra investeringar i svensk industri mer attraktiva. Strategin har identifierat fyra utmaningar som industrin står inför: digitalisering, hållbarhet, kompetens och innovationskraft. Sverige måste vara med i tåten av både den digitala omvandlingen för att dra nytta av möjligheterna som kommer med den fjärde industriella revolutionen och den globala gröna omställningen. Kompetens och innovationskraft är avgörande för att lyckas. Strategin är grunden för en kraftsamling för att främja industrins utveckling. Näringsministern för tillsammans med berörda ministrar en dialog med företag och arbetsmarknadens parter inom industri och industrinära tjänster om åtgärder som främjar industrins utveckling i Sverige.

Arbetsmarknadens parter driver också på utvecklingen genom egna partsgemensamma projekt såsom Produktionslyftet och Flaggskeppsfabriken för att ta fram ”best practice” för morgondagens industri. Med bakgrund av ovanstående anser vi att regeringen bör beakta Sveriges industriregioners förutsättningar att utveckla och producera den teknik som ska möjliggöra omställningen till ett förnyelsebart samhälle.

Björn Wiechel (S)

Isak From (S)